

TIBBIYOTNOMA

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI NASHRI

№ 2 2024-YIL 26-FEVRAL

8-MART - XALQARO XOTIN-QIZLAR BAYRAMI

Go'zal diyorimizning muhtarama ayollari, munis, mo'tabar onaxonlari, Toshkent tibbiyot akademiyasining faxri bo'lmish ziyoli opa-singillar, tibbiyot sohasining ravnaqiga munosib hissa qo'shish niyatida o'qib, o'rganayotgan, izlanayotgan talaba qizlarni yaqinlashib kelayotgan 8-mart – Xalqaro xotin-qizlar kuni bilan samimiy tabriklayman.

YAQINLASHIB KELAYOTGAN BAHOR BAYRAMI MUBORAK BO'LSIN!

Oila va jamiyat ustuni, hayotimizning fayzi va ko'ri bo'lgan xotin-qizlarni e'zozlash, ularga hurmat va ehtirom ko'rsatish xalqimiz uchun azal-azaldan buyuk qadriyat bo'lib kelgan va shunday bo'lib qoladi. Chunki sizlar bilan hayotimiz go'zal va mazmunli, xonadonlarimiz obod va nurafshondir.

Vatanimiz taraqqiyoti, oila va jamiyat hayotida xotin-qizlar muhim o'rin va mavqega ega. Ayollarimiz mamlakatimizning ijtimoiy-siyosiy, siyosiy-iqtisodiy hayotidagi barcha sohalarda xususan, davlat boshqaruvi va vakillik organlarida, ishlab chiqarish, tadbirkorlik, fermerlik, sog'liqni saqlash, ta'lim, ma'rifat, madaniyat va boshqa sohalarda samarali mehnat qilishmoqda.

Bu borada muhtaram Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning: "Siz, hurmatli

ayollarimiz o'zingizning onalik mehringiz, hayotiy bilim va tajribangiz bilan farzandlarimizni turli xavf-xatarlardan asrashda, ularni mustahkam irodali, ma'naviy-intellektual jihatdan yetuk, jonajon Vatanimizga sadoqatli insonlar etib tarbiyalashda bundan buyon ham kuch-g'ayratingizni ayamaysiz, deb ishonaman. Ayniqsa, qiz bolalarni hayotga tayyorlash, ularni zamonaviy bilimlar, kasb-hunarlariga o'rgatishda biz avvalo sizlarga suyanamiz" degan so'zlari har jihatdan ibratlidir.

Darhaqiqat, Toshkent tibbiyot akademiyasi ilmiy, tashkiliy va boshqa jarayonlarda qo'lga kiritilayotgan yutuqlarni ayollarning ishtirokisiz tasavvur etib bo'lmaydi. Ularning mehnatdagi, ilmiy-ijodiy izlanishdagi va o'quv jarayonidagi fidoyiligini hamisha yuksak qadrlaymiz. Bilimli, zukko, har tomonlama o'rnak olsa arziydigan,

nomdor stipendiant talaba-qizlarimiz safi yil sayin ortib borayotganligi bizni quvontiradi. Biz albatta bunday yoshlarimiz bilan faxrlanamiz.

"O'zbekiston – 2030" strategiyasi – aholi farovonligi va yurt taraqqiyotini belgilab beruvchi dasturulamal hujjatda belgilangan chora-tadbirlarni amalga oshirishda Toshkent tibbiyot akademiyasining barcha jonkuyarlari qatorida ziyoli opa-singillar o'z hissalarini qo'shishlariga tilakdoshman.

Qadrli ustoz-murabbiylar, opa-singillar!

Barchangizni go'zallik va nafosat ayyomingiz bilan yana bir bor qutlayman.

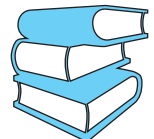
Sizlarga mustahkam sog'liq, go'zallik, oilaviy baxt, xonadoningizga fayzu baraka tilayman.

A.SHADMANOV,
Toshkent tibbiyot akademiyasi
rektori

Hikmat

Dunyoda eng bebaho, ammo hamisha benazir tarqatiladigan xazina bor. Bu – Ona mehri!

Hikmat

2024-yil – “Yoshlar va biznesni qo‘llab-quvvatlash yili”

YOSHLAR – JAMIYAT TARAQQIYOTINING HARAKATLANTIRUVCHI KUCHDIR

Yurtimizda olib borilayotgan tizimli ishlar inson qadrini ulug‘lash, xalqimiz turmushini yanada farovonlashishiga xizmat qilmoqda, desak hech mubolag‘a bo‘lmaydi.

Joriy yilni mamlakatimizda “Yoshlar va biznesni qo‘llab-quvvatlash yili”, deb e‘lon qilinishi ham ustuvor vazifalarning hayotga tatbiq etilishiga qaratilganligi bilan ahamiyatlidir. Chunonchi, tadbirkorlik bu – ishlab chiqarish, uni realizatsiya qilish orqali foyda ko‘rish degani. Demak, foyda ko‘rishga asoslangan tadbirkorlik bilan xalqqa namunal xizmat ko‘rsatish mumkin. Bu borada yoshlar mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda katta kuch hisoblanadi.

Yoshlar o‘z tadbirkorligini boshlashi uchun va tadbirkorlik faoliyatida sof axloqiy-ruhiy muhitni yaratishda nimalarga, qaysi jihatlarga alohida e‘tibor berish lozimligiga to‘xtalib o‘tsak. Avvalo, yoshlar dadillik bilan, qo‘rqmasdan ishga kirishishi lozim. Ikkilanish, sustkashlik bilan ko‘zlangan natijaga erishish qiyin. Bunda yoshlarimizdan faqat g‘ayrat va shijoat talab etiladi xolos. Ta‘kidlash joizki Prezidentimiz hamda Hukumatimiz tomonidan har tomonlama yosh tadbirkorlar qo‘llab-quvvatlanmoqda. Jumladan, imtiyozli kreditlar bilan ta‘minlab kelinmoqda. Shunday ekan ularni bu jabhada faolligini oshirish, rag‘batlantirish, qo‘llab-quvvatlash juda muhim hisoblanadi.

Yoshlarning tadbirkorlik faoliyatida ishbilarmonlik sifatlarining mavjudligi ya‘ni: yuqori uquv va malaka, yangi texnologiya talablariga mos bilim va tajribaga ega bo‘lishi, ishlab chiqarish texnika va texnologiyasini chuqur bilishi, boshqarish usullarini yaxshi o‘zlashtirgan bo‘lishi, o‘z bilim, malaka, ko‘nikmalarini oshirib borishiga alohida e‘tibor berishi muhim hisoblanadi.

Shuningdek, yosh tadbirkorning tashqi ko‘rinishi tartibli, ziyoli, nafosatli bo‘lishi kerak. Xususan, nihoyatda aqlli, tarbiyali, fikri teran bo‘lishi, bozor iqtisodiyoti sharoitining muhim talablariga to‘g‘ri keladi. Yoshlarning tadbirkorlik faoliyatida sof axloqiy-ruhiy muhit yaratilsa, ularning ijodkorlik, kasbga qiziquvchanligi barqaror tus oladi va yaxshi niyat bilan maqsad va ehtiyojlarini qondirishga intilishi, mehnatsevarligi kuchayadi, yaratuvchanligi

yuzaga keladi. Ular o‘zining bilimlari, kasbiy ko‘nikmalari, aqliy malakalari bilan ijodiyot darajasiga o‘tib o‘tishi bilan jamiyat taraqqiyotining harakatlantiruvchi kuchiga aylanadi. Agarda yoshlar faoliyati tajribalar bilan uzviy bog‘lansa, uning samaradorligi, maqsadga yo‘nalganligi, amalga oshirish imkoniyati yuksak bosqichga ko‘tariladi.

Ma‘lumki, qobiliyat tabiiy ravishda shakllanadi va muayyan reja asosida rivojlanadi.

Shu o‘rinda yoshlarning tadbirkorlik va ishbilarmonlik qobiliyatlarini rivojlantirish masalalari 304, 305, 306, 307, 308-guruh talabalari hamkorligida o‘rganilganini aytish dardor.

Shunga ko‘ra, yoshlarning tadbirkorlik qobiliyatini rivojlantirishga ijobiy ta‘sir etuvchi quyidagi xislat, sifat va fazilatlarni alohida ta‘kidlab o‘tish lozim:

- ish faoliyatida nazariy-amaliy ko‘nikmalarga ega bo‘lish;
- amaldagi qonunlarni to‘liq tushunish va ularga itoat etish;
- halollik, rostgo‘ylik, va‘daga vafo qilish;
- kelajakka intilish, ertangi kunni ko‘ra bilish;
- amalga oshirayotgan faoliyatida burch hissini sezish;
- insonparvarlik, mehnatsevarlik, mardlik, jasurlik, shiddatlilik sifatlarini namoyon etish;
- sabr-qanoatlilik, saxovatpeshalik va boshqa shu kabi xislatlarni shakllantirish zarur.

Hayotda o‘z fikriga ega bo‘lgan va uni erkin ifoda etadigan yoshlar Vatanga sodiqlik, fidoyilik va fuqarolik his tuyg‘usi bilan o‘zining madaniy, tarixiy, ma‘naviy-ma‘rifiy bilimini doimo oshirib boradi. Bu esa yoshlarga hayotda o‘z o‘rnini topish imkonini beradi. Eng muhimi ma‘naviy tarbiyalangan va aqliy qobiliyatga ega bo‘lgan yoshlar amaliy ishlar qila oladi. Ular mamlakatning ijtimoiy siyosiy va iqtisodiy hayotida faol ishtirok etadi.

Yoshlarning tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda quyidagi jihatlarga alohida e‘tibor beriladi:

1. Yoshlar bilan yakka tartibda ish olib borishni kuchaytirish va oilaviy xususiy tadbirkorlikni kengaytirish.
2. Yoshlarning ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy

faolligini kuchaytirish, xorijiy tajribalarni o‘rganish orqali ularning tadbirkorlik faoliyati va salohiyatini oshirish mexanizmlarini ishlab chiqish.

3. Ishbilarmon yoshlarga maslahatlar, biznes ta‘lim, ma‘lumotlar berish va jamiyatda yoshlarning yetakchi, tadbirkor sifatidagi ijobiy imidjini namoyon etish.

4. Yoshlar tadbirkorligining yangi samarali yo‘l va vositalarini topish, shakl va usullariga ega bo‘lish asosida yuqori natijalarga erishish.

5. Yoshlarning tadbirkorlik faoliyatida ijodiy izlanuvchanlik, topqirlik, hozirjavoblik, kamtarlik, muomala madaniyatiga ega bo‘lish va bir necha tilda muloqotga kirisha olish hamda kompyuter savodxonligiga jiddiy e‘tibor berish.

6. Tadbirkorlik faoliyatida yoshlarning o‘z o‘ziga refleksiv savollarni berishlariga erishish, ya‘ni:

- men tadbirkorlik bo‘yicha nimalarni bilishim kerak?
- menga bu bilimlar nima uchun kerak?
- men nega bu ish bilan shug‘ullanishni xohlayapman?
- tadbirkorlik ishini nimadan boshlashim kerak?
- nimani o‘zgartirish kerak va nima uchun o‘zgartirish kerak?
- tadbirkorlik ishida qanday qiyinchiliklar bo‘ldi yoki bo‘ladi?
- muammolarni bartaraf etishda zamonaviy bilimlarni oldimmi?
- tadbirkorlik faoliyatining keyingi istiqbolini tasavvur etish uchun nimalarni bilish zarur va hokazo.

Bir so‘z bilan aytganda yoshlar tadbirkor bo‘lsa, bu uning eng foydali faoliyati bilan shug‘ullanishi va o‘ziga qulay sharoitlarni yaratishiga imkon beradi. Jamiyatda yoshlar ilmi bo‘lsa, ular o‘zi yashayotgan davlatidagi barcha qonun-qoidaga e‘tiborli va unga amal qiluvchi, o‘z kasbining ustasi bo‘lishga erishadi.

Darhaqiqat, hayot haqiqatini yaxshi anglagan yoshlar o‘zi uchun zarur bo‘lgan barcha bilimlarni olishga intiladi. Bu esa ularning aniq maqsad bilan mamlakat kelajagi sari olg‘a intilishlari uchun zarurdir.

Yo‘soat XUDOYOROVA,
tutor

AMALGA OSHIRILGAN ISHLAR SARHISOBI

Kuni kecha O'zbekiston Respublikasi Patologik Anatomiya tibbiyot markazida mazkur muassasa tomonidan 2023-yil davomida amalga oshirilgan ishlar hisobotiga bag'ishlangan tadbir o'tkazildi.

Ushbu tadbirda Patologik Anatomiya tibbiyot markazi bosh direktori Rajab Isroilov markazning ish faoliyatini sarhisob qilgan holda amalga oshirilgan ishlarga to'xtalib o'tdi.

"Biz Patologik Anatomiya tibbiyot markazi xodimlari bemor davolamasakda, ro'y berayotgan o'limlar sababini aniqlashimiz va bunga erisha olsak, o'limlar soni kamayishiga hissa qo'sha olamiz", deya so'zida davom etgan R.Isroilov, barcha xodimlarga mashaqqatli kasblarida muvaffaqiyat tilab, ish jarayonlarini birma-bir misollar bilan yildan yilga rivojlanib borayotgan, tibbiyot sohasidagi o'zgarishlarni gapirib o'tdi.

Shu bilan birga xodimlarning ish faoliyatini yuksak baholagan holda, vrachdan tortib kichik tibbiyot xodimlarigacha faxriy yorliq, sovg'alar ulashdi. Taqdirlashda Patologik Anatomiya tibbiyot markazi professori Erkin Eshbayev, Sobirjon Xudaynazarov, Dilshodbek Allaberganovlar samimiy so'zlari bilan xodimlarni qutlashdi.

Tadbir davomida markaz direktori kelgusidagi bir qator yangi maqsadlar, rejalar bilan xodimlarni tanishtirib o'tdi.

Jumladan, biopsiya materiallariga talablar, gistologik tekshiruvlar, atrof-muhit ozodaligi, SanQvaMga bo'lgan talablarga alohida to'xtaldi. Bundan tashqari, laboratoriya tekshiruv amaliyotiga alohida urg'u berib, xodimlar va kichik tibbiyot xodimlariga o'z minnatdorchiligini bildirdi.

Ushbu tadbirdan men tibbiyot xodimlari kasalliklarning oldini olish va turli kasalliklarni davolash, profilaktika va jarayonlarni bartaraf etish bo'lsa, Patologik Anatomiya tibbiyot markazi xodimlarining o'z ishiga sadoqat bilan yondashib ishlashlari, mas'uliyatli soha xodimlari ekanligini his qildim.

Patologik Anatomiya tibbiyot xodimlariga sharafli va mashaqqatli kasblarida ulkan sabr, metin bardosh va ketmas ilm, kuch-quvvat tilab qolaman.

Barnoxonim YULDASHEVA,
Alfraganus universiteti Tibbiyot fakulteti davolash ishi
3-bosqich talabasi

TIB XODIMINING SIR SAQLASHI – DEONTOLOGIYA ASOSIDIR

"Johil tabib jallod bilan bir xil maqomdadir, jallod tig' bilan o'ldirsa, johil tabib so'z bilan o'ldiradi".

Mir Alisher Navoiy.

Iqtibosda hazrat Mir Alisher Navoiydan bejizga hikmat keltirmadik, zero bugungi kungacha bu mavzu dolzarbligicha qolib, tabib va tib xodimlarining asosiy qiyofasini, siyrati va suratini ko'rsatib turadigan muhim tamoyillardan biridir.

Ustoz, professor Erkin Yo'ldoshevich Qosimov umrlari adog'iga qadar tibbiyot ilmgohlarida tibbiy deontologiya va kasb etikasi, bo'lg'usi tib xodimlarida muomala madaniyati va muloqot san'atini o'rgatuvchi kafedra tashkil qilinishi lozimligi uq'tirib o'tdilar (Alloh ustozimizni rahmat qilsin). Ammo konservativ rahbarlar meditsinaning ushbu zarur sohasining taraqqiyotiga e'tibor bermadilar. Shuningdek, bizning Sog'liqni saqlash vazirligiga bu borada yozgan taklifimiz ham besamarligicha qoldi. Bularning barchasi muomala madaniyati va muloqot san'atidan bebahra tib xodimlari qatlamining shakllanishiga olib keldi. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining bergan ma'lumotiga qaraganda, bir yilda hududlarimiz bo'yicha vazirlikka tib xodimlari ustidan yuzlab shikoyatlar tushadi, shularning ma'lum bir qismi shifokorning muloqot san'atidan bebahraligi, bemor sirini saqlay olmaganligi xususida bo'lib chiqmoqda. Akademik V.Petrovskiy o'zining "Deontologiya v meditsine" monografiyasida keltirishicha, Moskvada teri-tanosil kasalliklari shifokori turmushga chiqmagan qizda so'zak borligini, uning qo'shnilariga vaysab qo'yadi, oqibatda 19 yashar talaba qiz o'zini osib qo'yadi. Meditsina va tabobat tarixida bunday hodisalar tiqilib yotibdi. Biz o'z amaliyotimizda ham bunday hodisalarni yetarlicha uchratganmiz. Bundan o'ttiz yilcha muqaddam TOSHPMI klinikasida bolalar jarrohligi kafedrasida ishlab yurgan paytim o'tkir ko'richak bilan 15 yashar qizaloqni operatsiya qilgan jarroh uning qorin sohasida oq dog'-vitiligo borligini ko'rgani kelgan sinfdoshlariga aytgan, oqibatda qizaloq o'zini o'ldirishiga bir bahya qolgan.

Albatta, bemordagi hamma narsani yashirib bo'lmaydi, ammo ular tegishli organlar, tegishli joylardagina aytilishi lozim, xolos. Masalan, ftziatriyada bemordagi sil kasalligi haqida, uning qarindoshlari, hudud shifokorlariga xabar berilishi kasallikning tezroq tuzalishiga va tarqalib ketishining oldini olishga sabab bo'ladi. Ammo, undagi bu holatni duch kelgan odamga, uning qo'shnilariga, hamkasblariga aytib bo'lmaydi, negaki xalq orasida hanuzgacha sil kasalligi bedavo degan tushuncha yuradi, bu bemorning kelajagiga va ruhiyatiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Shuningdek, bemorda OITS-VICH borligi haqidagi xabarni ham keng tarqatib bo'lmaydi, zarur idoralar va tashkilotlar so'rovnomasiga ko'ra qat'iy cheklanib, xabar tarqatiladi. Chunki, OITS birga ishlaganda, oddiy muloqotda yuqmaydi, balki qon orqali, biologik suyuqliklar orqali yuqadi, xolos. Qolgan hollarda xastalangan bemor jamiyatning munosib a'zosi, hujayrasi sifatida hayot kechirishi va atrof-muhit uchun mutlaqo xavfsiz bo'lishi mumkin.

O'ttiz besh yillik shifokorlik, olimlik amaliyotimizda davralarda, bazmlarda, alkogol iste'mol qilib olgan ba'zi tib xodimlarining og'ziga erk berishi va o'z mijozidagi eng nozik hilqatlarni davraga dasturxon qilishlariga ko'p martalab guvoh bo'ldik. Islomdan boxabar tibbiy deontologiya va kasb etikasidan bahra olgan tib xodimlari hech qachon bunday pastkashlik va noinsonlikka yo'l qo'ymaydilar.

Xulosa sifatida shuni ta'kidlab o'tishimiz lozimki, bo'lg'usi tib xodimlariga ularning maqsad va vazifalari, huquq va majburiyatlarini o'rgatib turuvchi kasb etikasi va deontologiya fanini keng targ'ib qiluvchi maqolalarni ko'proq chop etish, darslik va o'quv qo'llanmalarini nashr etish, ommaviy axborot vositalarida e'lon qilish va albatta mazkur nomdagi kafedra tashkil etish vakolatini vazirlik va Akademiya miqyosida o'ylab ko'rish lozim. Agar shularga e'tiborni kengroq qaratmas ekanmiz, muomala, murosa-madorada no'noq, halimlik va xushmuomalalikdan yiroq, dimog'idan qurt yog'uvchi takabbur, bemor sirini saqlay olmovchi tib xodimlari ko'payib boraveradi.

Bu esa o'z-o'zidan aholining norozichiliklari ko'payishi va shikoyatlar ko'proq yozilishiga, og'irroq hollarda esa tib xodimlariga nisbatan tajovuzkorlikning ko'payishiga olib keladi.

Alijon FAQIROV,
Turon fanlar akademiyasi va Yevropa tabiiy fanlar akademiyasi
akademigi, Respublika Sog'liqni saqlash a'lochisi,
Qutbiddin NIZOMOV,

Turon fanlar akademiyasi akademigi, Respublika Sog'liqni saqlash a'lochisi

YOSHLARNI KASB TANLASHGA YO'NALTIRISH JAMIYAT POYDEVORINI MUSTAHKAMLASHDA MUHIM ASOSDIR

Jamiyatda kechayotgan ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar, shakllanayotgan madaniy bozor munosabatlari, ishlab chiqarishning keskin rivojlanishi, fan va texnikaning taraqqiyoti qizg'in kechayotgan davrda jamiyat va shaxs ehtiyojlarining uzviy mutanosibligiga erishish yoki uni ta'minlash oson ish emasligini tasdiqlamoqda.

Yoshlar doim o'z iqtidori, salohiyati, aqliy va intellektual potensialiga mos va jamiyat uchun manfaat keltiruvchi kasblarni tanlay olmaydi. Bu muammoni yechish uchun yoshlarda kasb tanlashning ijobiy motivlarini shakllantirishda jamiyat va jamoatchilik ta'sirini kuchaytirish muhim ahamiyatga ega. Mazkur hayotiy dolzarb muammoni hal etishda oila va maktab, jamoatchilik, ommaviy axborot vositalari yaxlit tizim sifatida bir maqsad atrofida uyushishlari kerak.

Jamiyatning barcha sohasida olib borilayotgan tub islohotlar uzluksiz ta'lim tizimining bosqichlaridan biri hisoblangan umumiy o'rta ta'lim maktablari faoliyatining muhim vazifalaridan biri - o'quvchilarni hayotga tayyorlash va kasb tanlashga yo'naltirishdan iboratdir. Kasbga yo'naltirish - shaxsning bo'lg'usi kasbiy faoliyat sub'yekti sifatida o'ziga nisbatan shakllanish jarayonini o'taydi, ya'ni kelajakda bozor iqtisodiyoti munosabatlariga moslashib borishga zamin yaratadi.

Kasbga yo'naltirishga yoshlarning kasbni erkin va mustaqil ishlashning ilmiy-amaliy tizimi sifatida qarash lozim. U har bir shaxsning ham individual xususiyatlarini va bozor iqtisodiyoti ehtiyojlarini hisobga olish kerak. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida o'quvchilarning mehnat ta'lim daralarida olgan bilimlari, amaliy ko'nikma va malakalari, ularda umumiy mehnat tayyorgarliklarini, bozor iqtisodiyotining aniq bir sohasida qo'llash imkoniyatlarini ochib berish lozim. Shu bilan birga umumta'lim fan o'qituvchilari ham o'rganilayotgan mavzuni dasturlari asosida, ya'ni mantiqiy ketma-ketlikda, fan xususiyatlarini hisobga olgan holda o'quvchilarni mehnat jarayonlari, mehnat turlari va texnologiyalari bilan tanishtirib borish, respublikamizning iqtisodiy imkoniyatlarini ochib berishga qaratmogi lozim.

Hozirgi kunda umumiy o'rta ta'lim maktablarida tashkil etilayotgan kasbga yo'naltirish ishlari o'quvchilarning jamiyatda o'z o'rnini topishiga katta yordam beradi. Bu jarayonda mintaqaviy kasblarni targ'ib qilish bilan birgalikda, o'quvchilarga

kasblar to'g'risida umumiy ma'lumot berish, konsultatsiyalar o'tkazishga yordam beradi.

Oilada bolani mehnatsevarlik ruhida tarbiyalash maktabgacha bo'lgan yoshdan boshlanadi. Bo'lg'usi kasbni tanlashga tayyorlashda bolalarning qiziqishlari, qobiliyatlari va imkoniyatlarini muntazam ravishda o'rganish zarur. Kasb tanlashda xato qilmaslik uchun bolalarga avvalo maktab va oila yordam berishi kerak.

O'rta maktab o'quvchilari va texnikum talabalarini kasbga yo'naltirishga oid ishlarni ta'lim yo'llari orqali uzviylik va izchillik bilan olib borilishi kerak.

Ta'kidlab o'tganimizdek, to'g'ri kasb tanlash insonning kelajakdagi hayot tarzini belgilashda katta ahamiyatga ega. Har bir yosh avlod o'z kasbini qiziqishi, qobiliyati, ijtimoiy nuqta nazardan kelib chiqib tanlaydi. O'quvchilarda kasbiy o'zlikni anglashni shakllantirish davrida aniq bir kasbni tanlashning shaxsiy ma'hoga egaligini tushunib yetish xislatlarini shakllantirishdan iborat. Bizning jamiyatimiz har bir shaxsning qobiliyatlari to'liq namoyon bo'ladigan, yuqori samara bilan ishlay oladigan faoliyat va shart-sharoitlar bilan band bo'lishiga katta e'tibor berayotganini ko'rishimiz mumkin. Kasb-hunarga yo'naltirish ishining maqsad va vazifasi shu hudud ehtiyoji uchun zarur kasblar, kasb-hunar kollejarining mavjud soha yo'nalishlariga o'quvchilarning imkoniyatlarini hisobga olgan holda tavsiya berishdan iborat. Kasblar to'g'risida axborot berishda o'quvchilarni turli xil texnologik turlari, kasblar shajarasi, kasblarning o'ziga xos xususiyatlari to'g'risida tartibsiz ma'lumot bermaslik uchun o'quvchilar oladigan bilimlarni ma'lum bir tizimga solish lozim. Kasblar haqida axborot berish o'quvchilarning yosh va individual xususiyatlarini hisobga olgan holda olib borilishi zarur.

Toshkent tibbiyot akademiyasining Normal va patologik fiziologiya, Klinik modellashtirish, Kommunal va mehnat gigiyenasi kafedralari xodimlari, o'quv uslubi boshqarma xodimlari ishtirokida Zangiota Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi talabarlari bilan kasbiy yo'naltirishga qaratilgan tadbir o'tkazildi.

Tadbir TTA bosh o'quv binosining Klinik modellashtirish kafedrasida boshlandi. Tadbirni Normal va patologik fiziologiya kafedrasini mudiri, professor B.Irskulov ochib, texnikum talabalariga

shaxsning kelgusidagi faoliyati, hayotda o'rnini topishida tanlagan kasbining ahamiyatiga to'xtalib o'tdi. Kommunal va mehnat gigiyenasi kafedrasini mudiri, professor G.Tulkunova ham bu haqida o'z fikrlarini bildirdi.

So'zga chiqqan dotsent Z.Boboyeva ishtirokchilarni kun tartibi bilan tanishtirib, talabalarni shifokorlik kasbini egallash uchun qanday nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalarni egallash muhimligi haqida tushuntirdi.

Talabalar TTA'dagi o'qish jarayonining qisman qanday kechishini Klinik modellashtirish kafedrasidagi simulyatsion markaz bilan tanishishdan boshlashdi. Kafedra xodimlari texnikum talabalariga shifokorlarning eng zaruriy bilishlari kerak bo'lgan amaliy ko'nikmalarini mulyaj vositasida ko'rsatishdi, nazariy ma'lumot berildi. Talabalarining amaliyotda o'zlari guvoh bo'lgan tibbiy muammolarga yechim topishga yo'naltiruvchi ma'lumotlar berib o'tildi.

Tadbirning keyingi bosqichida talabalar bosh o'quv binoda joylashgan Normal va patologik fiziologiya kafedrasini faoliyati bilan tanishishdi. Kafedra professori S.Azimova shifokorlik kasbi haqida, uning jamiyatda tutgan o'rnini, oliygohda o'qish tartibi, bakalavriat va magistratura yo'nalishlari haqida talabalarga ma'lumot berdi.

So'ngra kafedra katta o'qituvchisi R.Tadjibayevaning hozirgi vaqtda ayollarga oid dolzarb muammo bo'lgan "Anemiyalar" mavzusidagi ma'ruzasi tinglandi.

Tibbiy profilaktika yo'nalishi faoliyati bo'yicha Kommunal va mehnat gigiyenasi kafedrasini dotsenti Sh.Kurbanova "Ishlab chiqarishda sanitariya epidemiologik nazorati va jamoat salomatligi xizmati" mavzusida ma'ruza o'qib, talabalarni qiziqtirgan savollariga javob berdi.

Talabalar sanitariya-gigiyena xizmati qanday yo'lga qo'yilganligi, inson salomatligini saqlash uchun qanday gigiyenik normalarga rioya qilish kerakligi haqida ma'lumotga ega bo'lishdi.

Talabalar TTA'dagi o'quv jarayoni, talabalarga yaratilgan sharoitlar, fan to'garaklari, talabalar ilmiy jamiyati haqida ko'plab savollar berib, to'liq ma'lumot olishdi. Interfaol usulda o'tkazilgan tadbirda ta'lim muassasasi talabarlari va ustozlari kerakli ma'lumotga ega bo'ldilar.

Z.BOBOYEVA,
Normal va patologik fiziologiya
kafedrasini dotsenti

Bugungi globallashtirish davrida har bir millat rivojini uning ilmda peshqadam, intiluvchan, zehni yoshlariga chambarchas bog'liqdir.

o'nga yaqin ilmiy maqolalar muallifi. Birgina o'tgan 2023-yilning o'zida Toshkent tibbiyot akademiyasida o'tkazilgan "Followers of avitsenna" III Xalqaro onlayn fan olimpiadasida IV-seksiya "Pediatriya" yo'nalishi bo'yicha 1-o'rin, Toshkent davlat stomatologiya institutida o'tkazilgan "Yosh olimlar kuni" Respublika ilmiy-amaliy anjumanida Terapevtik yo'nalishdagi fanlar bo'yicha 1-o'rin, Andijon davlat tibbiyot institutida o'tkazilgan "Tibbiyotning dolzarb muammolariga innovatsion yondashuv" mavzusida

FAOL YOSHLAR DOIMO E'TIROFDA

O'z xalqini dunyoga tanitishda yoshlarning salohiyati, buyuk kelajakka bo'lgan ishonchi va harakati muhim o'rin tutadi. Mazkur maqola qahramonini shunday ilg'or yoshlar qatorida desak mubolag'a bo'lmaydi.

Sayfiddin Hoji Qadriddin Toshkent tibbiyot akademiyasi Tibbiy profilaktika va jamoat salomatligi, ekologiya va atrof-muhit gigiyenasi, kimyo fakultetining 5-bosqichida tahsil oladi. U xalqaro va respublika miqyosidagi qator tanlovlar, olimpiadalar g'olibi, ilmiy-innovatsion loyihalar muallifi.

Qadriddin o'zining mazkur sohadagi faoliyatini boshlanishini quyidagicha izohlaydi: "Men 2019-yil Toshkent tibbiyot akademiyasiga o'qishga qabul qilingach, 4-kursga qadar hamma talabalar qatori tibbiy fanlar, o'quv mashg'ulotlari bilan band bo'ldim. Atrofimdagi iqtidorli yoshlarga doim havas bilan qaradim. Turli tanlov, olimpiada, konferensiyalarda ishtirok etishga harakat qildim. Aniq maqsad sari qilgan harakatlarim va shaxsiy rivojlanish tomon bosgan ilk odimlarimning natijasi namoyon bo'lishni boshladi".

Qahramonimizning hayotiy tajribasi xalqimizning "Hechdan ko'ra kech", "Yaxshi ot keyin chopadi" singari hikmatli maqollarining amaliy ifodasi ekanligini ko'rib turibmiz. Sayfiddin Hoji Qadriddin o'tgan yilda iste'dodli yoshlarni qo'llab-quvvatlash "Ulug'bek" jamg'armasi, Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi hamda Toshkent shahar hokimligi tomonidan tashkil etilgan "Mirzo Ulug'bek vorislari" Respublika tanlovi g'olibi bo'ldi. Hozirda

Respublika yosh olimlar ilmiy-amaliy anjumanida 1-o'rin, Toshkent davlat pediatriya tibbiyot institutida o'tkazilgan "Bugungi kun ilmiy izlanish yoshlar nigohida" mavzusida "Talabalar ilmiy jamiyati"ning Respublika 51-ilmiy-amaliy anjumanida 1-o'rin g'olibi bo'lib, o'z yutuqlari safini kengaytirdi. Ushbu yutuqlar barobarida Qadriddin harakatchanligi, tashkilotchilik qobiliyati sababli TTA Yoshlar akademiyasi lideri lavozimiga tayinlandi. Liderlik faoliyati davomida ham ko'plab ilmiy-innovatsion tanlovlarni tashkillashtirishda jonbozlik ko'rsatib kelmoqda.

Qadriddin nafaqat ilmiy-innovatsion, tashkilotchilik faoliyati bilan birga, oddiy bir farzand o'laroq odob-axloqi, atrofdegilar bilan munosabati, o'zini tutishi bilan ham ustozlari va tengdoshlari tomonidan hurmat qozongan. Ayni vaqtda qahramonimiz o'z yutuq, tajribalari bilan boshqa tengdosh, kursdosh va do'stlarini ham ezgu maqsad sari yelkadosh bo'lishga chorlamoqda. Shu asnoda seminar-treninglar tashkil etib, ularda grantlar, stipendiyalar sovrindori bo'lish, ilmiy-innovatsion loyihalar ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etish kabi mavzular bo'yicha qiziquvchilarga yaqindan yordam berib kelmoqda. Biz mana shunday iqtidor sohiblarining safi Qadriddin singari ilg'or, faol yoshlar bilan kengayganidan mamnunmiz. Qahramonimiz bu qamrovni yanada kengaytirishda o'z hissasini qo'shishdan aslo charchamasligini tilab qolamiz.

Oysoat XUDOYOROVA

“Adabiyot xalqning yuragi, elning ma’naviyatini ko’rsatadi. Bugungi murakkab zamonda odamlar qalbiga yo’l topish, ularni ezgu maqsadlarga ilhomlantirishda adabiyotning ta’sirchan kuchidan foydalanish kerak. Ajdodlar merosini o’rganish, buyuk madaniyatimizga munosib buyuk adabiyot yaratish uchun hamma sharoitlarni yaratamiz”.

Shavkat MIRZIYOYEV

Prezident Shavkat Mirziyoyev 2020-yil 20-may kuni Toshkent shahrida barpo etilgan Adiblar xiyoboni va xiyobon yonida tashkil etilgan kutubxonaga tashrifi chog’ida Alisher Navoiy haykali atrofida 20 dan ziyod atoqli shoir va adiblarning haykallari yaxlit joylashtirilgan me’moriy va badiiy kompozitsiya hamda uning mantiqiy yechimi bilan tanishib, Adiblar xiyobonini adabiyot, ma’rifat va madaniyat maskaniga aylantirish haqida ko’rsatmalar bergan edi.

Prezidentimiz har bir adib haykali muayyan oliy o’quv yurtiga birlashtirilib, bu yerda ochiq darslar, ma’rifiy tadbirlar o’tkazish bo’yicha tavsiyalar berdi. Faqat xiyobon bilangina cheklanib qolmasdan, adiblar ijodini chuqur o’rganish, ularning ibratli umr yo’llari haqida kitoblar va filmlar yaratish, yangi asarlar yozish muhimligi ta’kidlandi.

Adiblar xiyoboni bugungi kunda chin ma’nodagi adabiyot, ma’naviyat va ma’rifat maskaniga aylandi.

Toshkent tibbiyot akademiyasi talaba-yoshlari Zulfiyaxonim yodgorlik haykali oldida o’zbek she’riyatining yorqin namoyondasi, o’z o’rniga va o’z ustubiga ega bo’lgan, o’zbek qizlari havas bilan boqadigan Zulfiyaxonim xotirasiga bag’ishlangan ma’naviy-

ma’rifiy tadbirlar tashkil etish, sevimli shoiraning hayoti va ijodini o’rganish va keng targ’ib qilish ishlari boshlab yuborildi va hozirgacha qisqa vaqt mobaynida ko’plab ishlar amalga oshirildi.

Jumladan, Zulfiya nomidagi ijodxonasi tashkil etildi. Toshkent tibbiyot akademiyasining kutubxonasida shoira ijodiga mansub asarlar burchagi tashkil etilib, unda shoira Zulfiyaning barcha ijod namunalari jamlandi. Shuningdek, TTA rasmiy veb-saytida “Zulfiyaxonim ijodini o’rganamiz” sahifasi tashkil etildi.

Hozirda 2225 nafardan ziyod talaba a’zo bo’lgan “Keling, Vatanimizga qanot bo’laylik”, “TTAning ijodkor talabarlari” telegram guruhlarida Zulfiyaxonimning hayot va ijod yo’llariga bag’ishlab erkin yo’nalishlarda (audiorolik, videorolik, taqdimot, she’r, insho, qo’shiq, kuy, rassomchilik mahorati) ijodiy ishlar tanlovlari e’lon qilindi. Tanlov tashkilotchilariga bugunga qadar talabalar tomonidan Zulfiya qalamiga mansub she’rlar asosida tayyorlangan audiosherlar, talabalarning o’z badiiy va tasviriy ijod namunalari, Zulfiya asarlari bo’yicha talabalar tomonidan ijro etilgan kuy, qo’shiqlar taqdim

etilmoqda.

Bundan tashqari, Toshkent tibbiyot akademiyasida “Men sevgan shoira”, “Baxtim shul – O’zbekning Zulfiyasiman” mavzularida onlayn insholar tanlovlari va “Zulfiyaxonim portretiga chizgilar” rukni ostida rasmlar ko’rgazmasi tashkil etilib, unda 100 dan ortiq talabalar faol ishtirok etib, Zulfiya ijodini batafsil yoritib berishdi.

Yana bir muhim yangiliklardan biri bugungi kunda Toshkent tibbiyot akademiyasida “Zulfiyaxonim izdoshlari” qizlar klubi tashkil etilgan bo’lib, unda hozircha 20 dan ziyod Toshkent tibbiyot akademiyasining ijodkor talaba qizlari faoliyat yuritishmoqda.

Toshkent tibbiyot akademiyasi rahbariyati, yoshlar bilan ishlash, ma’naviyat va ma’rifat bo’limi, Akademiya professor-o’qituvchilari nafaqat Zulfiya ijodi, balki boshqa adiblar ijodi va faoliyatini o’rganish oyligida faol ishtirok etib, adiblar hayotini, ilmiy ijodini mukammal o’rganib, talabalar orasida keng targ’ib etishmoqda.

Umida RAXMONOVA,
Toshkent tibbiyot akademiyasi
2-son Davolash ishi fakulteti
4-bosqich talabasi

GILAM PAYPOQ

(8-mart arafasida)

Har yili dam olishga borganimda onamga gilam paypoq olib kelardim. Kavkaz tomonda juda ko'p bo'ladi. Juba deyishadi, jurabi deyishadi. Oyim xuddi noyob narsaga ega bo'lgandek, uzundan-uzun duo qiladi. Shundoq mehribon o'g'li borligini aytib qo'shnilarga maqtanadi. Uning oyog'i kasal. Salqin tushishi bilan shishib ketadi, og'riydi. Qo'ni-qo'shnilar ahvol so'rasa, ularniyam, o'ziniyam yupatadi.

- Ha, endi keksalik-da, o'rgilay.

Lekin onamning oyoq og'rig'i faqat keksalikdan emas. Buni boshqalar bilmasa ham, men bilaman. Yaxshi bilaman. Bolatligimda ko'p kasal bo'lardim: qizamiq, ko'kyo'tal, bezgak... Shuning uchun oshxonadagi mixda ko'k qarg'aning patidan tortib, gultojxo'rozgacha ilig'lik turardi... Ayniqsa, tomoq og'rig'i yomon qiynaydi. Oyog'im zaxga tegishi bilan tomog'im og'rishga tushadi. Oyoq bilan tomoqni nima aloqasi borligini haliyam tushuna olmayman. O'shanda necha yoshligim esimda yo'q. Biroq juda kichkina edim. Bir kuni akalarim bilan yaxmalak o'ynab terlab ketdim. Terlab turib muz yedim. Kechqurun isitma ko'tarildi. Quv-quv yo'talaman. Oyim tomog'imni achchiq tosh bilan chayib ko'r'di, bo'lmadi, turshak qaynatib suvini ichirdi, bo'lmadi... Oxiri tomog'im xippa bo'g'ilib qoldi. Og'riqni sezmaymanu nafas olishga qiynalaman. Hushimdan keta boshlaganimni es-es bilaman. Qulog'im ostida onamning chirqillab yig'lagani, hadeb bir gapni qaytarayotgani eshitiladi:

- Voy, endi nima qilaman! Voy, bolam o'lib qoladi! Keyin meni shoshapisha ko'rpachaga o'radi. Bir mahal onamning qo'lida ketayotganim esimda bor. Gupillatib qor yog'ayotganini his etib turardimu, biroq yuzimga qor

tushmas edi. Onamning issiq nafasi urilib turar, u sirg'anib-sirg'anib borar, og'ir hansirar edi. Xira chiroq miltirab turgan allaqanday uyga kirdik. Ko'z o'ngim yana qorong'ilashib ketdi. Oyim hamon chirqillaydi.

- O'lib qoladi! Bolaginam o'lib qoladi!

- Vahima qilmang, poshsha, dardni bergan Hudo, davosiniyam beradi. Bu Hoji buvining ovozi ekanini g'irashira idrok etdim. Hoji buvi boshimni tizzasiga qo'yib chalqancha qilib yotqizdi. Doka o'ralgan barmog'ini og'zimga tiqdi. Ko'nglim ag'darilib, tipirchilaganimcha yig'lar, ammo Hoji buvining qo'lidan chiqib ketolmasdim. U tomog'imga nimadir qildi. Dod solib qo'lini tishlab oldim. Qiziq, birpasdan keyin ahvolim yengillashdi. Ko'zimni ochsam, Hoji buvi jilmayib turibdi.

- Nega tishlaysan, kuchukvoy? - dedi boshimni silab. Keyin tepamga oyim engashdi. U hamon hansirar, sochlari to'z'g'ib ketgan, yuzi jiqqa ho'l edi. Birpasdan keyin qaddimni rostlab, tanchaga oyog'imni tiqib o'tirdim. Hoji buvi allaqanday taxir suyuqlik ichirdi. Keyin oyimga qaradi-yu, birdan xitob qildi.

- Voy poshsha-a-a! Nima qilib qo'ydingiz, tamom bo'psiz-ku! Oyim talmovsirab, goh menga, goh Hoji buviga qarar edi.

- Oyog'ingizdan ayrilibsiz-ku! - dedi Hoji buvi boshini chayqab. - Shu ahvolda qandog' keldingiz? Kavshandozda turgan oyimning kalishini endi ko'r'dim. Kalishning ichi qorga to'la edi.

- Sarpoychan kelaverdingizmi?! - dedi Hoji buvi hamon o'sha

O'kir HOSHIMOV,
O'zbekiston xalq yozuvchisi

vahimali ohangda. - Endi nima qilasisiz? Qarg'aning miyasini chaqib surmasangiz, cho'loq bo'lib qolasisiz. Oyim tanchadan oyog'ini chiqardi. Ikkala oyog'i qip-qizil go'sht bo'lib ketgan edi. - Sovuq yegani yo'q, - dedi sekin. - Qaytaga isib ketdi. Qorda o'zi isib ketarkan. Hoji buvi uning oyog'ini uqalab ko'r'di.

- Sezayapsizmi?

- Nimani?

- Qo'limni sezayapsizmi? Oyim indamay bosh chayqadi-da, piqillab yig'lab yubordi. ...Ertasiga u yotib qoldi. Uzoq yotdi. Hoji buvi qo'lidan kelgan dori-darmon qildi... Keyin oyim tuzaldi. Biroq salqin tushishi bilan oyoqlari shishib, azob beradigan bo'lib qoldi...

Har yili dam olishga borganimda onamga gilam paypoq olib kelardim. U xuddi noyob narsaga ega bo'lgandek, uzoq duo qiladi, birpasda hamma qo'shnilarga ko'z-ko'z qilib chiqardi, shundoq "mehribon" o'g'li borligini aytib maqtanadi. Shunda qor gupillab yog'ib turgan mudhish kecha, onamning qip-qizil go'shtga aylanib ketgan oyoqlari ko'z o'ngimga keladi-yu, indamay chiqib ketaman.

TAHRIRIYATDAN

Muhtaram o'quvchi, aziz va sevimli gazetxon do'stim! Sizchi, Siz ana shu bayram kunlari arafasida xotiningizga qimmatbaho po'stin olib berayotganingizda Onangizga bir kiyimlik ko'ylak qo'shib olish yodingizdan chiqmadimi?

O'z uyingizni chet el mebeli bilan to'ldirib qo'yganingizda onangizga aqalli bo'yradakkina gilamcha sovg'a qilishni unutmadingizmi?

Qizingizni tug'ilgan kunida atlas ko'ylak, o'g'lingizga velosiped bilan qutlaganingizda Onangizga oddiy bir paypoq olib berish esingizdan chiqmadimi?

Xulosa o'zingizdan...

**TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI QUVIDAGI LAVOZIMLARGA TANLOV
E'LON QILADI
(2024-yil fevral)**

№	Kafedra nomi	Lavozim, shtat birligi
1-son davolash fakulteti		
1.	Nevrologiya va tibbiy psixologiya	dotsent – 1,0
2.	Nevrologiya va tibbiy psixologiya	assistent – 1,0
Malaka oshirish fakulteti		
1.	1-son Fakultet va gospital xirurgiya	assistent – 1,0
Pediatrya, stomatologiya, xalq tabobati va tibbiy pedagogika fakulteti		
1.	Pedagogika, psixologiya va tillar	o'qituvchi – 1,0
2.	Bolalar kasalliklari propedevtikasi	dotsent – 1,0
Tibbiy pedagogika fakulteti		
1.	Yuz jag' jarrohligi va stomatologiya	mudir – 0,25
Farmatsiya, menejment, tibbiy biologiya, biotibbiyot muhandisligi va OMX fakulteti		
1.	Biotibbiyot muhandisligi, biofizika va informatika	assistent – 1,0

Hujjatlar tanlov e'lon qilingan kundan boshlab bir oy davomida Toshkent tibbiyot akademiyasining devonxona va arxiv bo'limida qabul qilinadi.

Manzil: Olmazor tumani, Farobiy ko'chasi, 2-uy.

ONAJONIM

Oydin HOJIYEVA

*Onajonim, ko'zlarinigizda,
Kunning nafasleri bor edi,
Onajonim, yuzlaringizga,
Oyning havaslari bor edi.*

*Onajonim, siz bilan jahon,
Behigulday iforli edi.
Tunlar oydin, kunlar shodmon,
Shabadalar dutorli edi.*

*Tushlarimga kirib chiqasiz,
Sochlarimni o'rib chiqasiz.
Farishtaday boshim uzra goh,
Oromimni ko'rib chiqasiz.*

*Talpinaman, quchsaydim qani?
Sog'inchlardan qochsaydim qani?
Ko'z yoshlarim gulga aylansa,
Poyingizga sochsaydim qani?
Onajonim! Jonajonim!*

MUASSIS:
**TOSHKENT
TIBBIYOT
AKADEMIYASI**

MUHARRIR
**TURDIQUL
BOBOMURATOV**

TAHRIR HAY'ATI:
Q.Nizomov (Bosh muharrir o'rinbosari),
O.Hazratov, A.Zohidiy, N.Hakimova,
L.Abduqodirova, M.Hasanova

Gazeta Pentium-IV
kompyuterida sahifalandi va Toshkent
Tibbiyot akademiyasi RIZOGRAFda
400 nusxada chop etildi.
Manzilimiz:
Toshkent shahri, Farobiy
ko'chasi, 2-uy
Nashr uchun mas'ul
Q.Nizomov

Gazeta Toshkent Matbuot va axborot
boshqarmasida 2007-yil 15-yanvarda
02-0049 raqam bilan ro'yxatga olingan

Mualliflar fikri tahririyat nuqati nazaridan farqlanishi
mumkin. Maqolalardagi ma'lumotlar uchun
mualliflar javobgardir
Bepul tarqatiladi